

શ્રી

૭૨૫૫

પદાલય.

ચોપાઈ.

કલિમલ દલન સુજન મન ભાવન,
રામ કૃષ્ણ જસ સરસ સુહાવન;
કારજ સરત હરત જગ જોષો,
શ્ચિર મનોહર * * *

જુગલ ઝરો ખો.

રથનાર

પ્યારે રામપ્રતાપે પ્રતાપહરી. પ્રધ જૂણાણ.

પ્રસિદ્ધ કરનાર

સદૈવનો આભારો કિંકર વીરજી પ્રધ લખમસી.

પત્રી કર્મજી.

પ્યારા સખા માણેકચંદ ઠાકરશી

મારફતે

કિંમત અઢી આના.

૧. સિંગ

શ્રી

૭૧૫૪

પદાલય.

ચાપાઈ.

કલિમલ દલન સુજન મન બાવન,
રામ કૃષ્ણ જસ સરસ સુહાવન;
ઝારજ સરત હરત જગ જોખો,
રચિર મનોહર * * *

જુગલ ઝરોખાં.

રચનાર

પ્યારે રામપ્રતાપે પ્રતાપહરી. પ્રધ જૂણાજી.

પ્રસિદ્ધ કરનાર

સદૈવનો આભારી કિંકર વીરજી પ્રધ લખમસી.

પત્રી કચ્છ.

પ્યારા સખા માણેકચંદ ઠાકરશી

મારફતે

કિંમત અઢી આના.

૧. સિંગ

અમદાવાદ—“આર્યોદય” પ્રેસ.

સંવત ૧૯૫૫

સને ૧૮૯૯

શ્રી. (અર્પણ પત્રિકા.)

શ્રી પરમાત્મા પ્રસ્નતા પાત્ર સદ્ગુણાન્નકૃત કલાનિધી શ્રીમુત
જડેજા કુમાર શ્રી' મેરામણી વિદ્યામાન કાનજી. કચ્છ પત્રી.
“અર્પણ પત્રિકા કાવ્ય કર્તા અન્નચી શ્રી કેશવજી હર સુરજી.”
કચ્છ રાએધણપુર.

દોહડા

ઉમાકંત મા કંત અર, સુખ પ્રદ સુર સમુદાય;
સાગર સુમતી સુજનકો, સંતત રહો સહાય. ૧

ત્રોટક છંદ.

પ્રભુતાઈ અપાર ઊદાર પરં, જદ્વંસ સનાતન ધર્મ ધરં;
બુધિવંતન મળુ ઉદાર ગતી, મહેરામન ભૂપ મહંત મતી. ૧
વિનયી બલ સાગર નાગર હી, નિજ વંસ જિજ્ઞાસુ સાર ગ્રહી;
સુભ લગ્ન વિચ્છેદન ધાર ધતી, મહેરામન ભૂપ મહંત મતી. ૨
કવિ પાલક સાલક હિખલકો, અરિ પાવત થાહ નહી બલકો;
સુત કાનહરો પતરી સુપતી, મહેરામન ભૂપ મહંત મતી. ૩
ગુન ગ્રંથન તત્ત્વ સુ ગૂઢ ગ્રહી, છિતિ છોરન લોં કિરતી સુ છધ;
અવતાર મનો યહ નાથ રતી, મહેરામન ભૂપ મહંત મતી. ૪
કુંવરા કુલકો સુ મુકટ મુદા, જિનકે ભય કંપત વેરી સદા;
જસ દીરગ કો જી ફેલાવ અતી, મહેરામન ભૂપ મહંત મતી. ૫
સસિ ભાન ચલે અસમાન મગં, સરિતા પતિ ભૂમિ વરથ નગં;
સુખ સંપતિ વ્રદ્ધી કરે શકતી, મહેરામન ભૂપ મહંત મતી. ૬
ધ્રુવ જ્યોં પરિવાર અચલ સદા, મનવંછિત ત્યોં વસુધા સુમુદા;
કવિ કેસવ સ્યામ સહાય કૃતી, મહેરામન ભૂપ મહંત મતી. ૭
કચ્છપત્રી.

} મોહોટા માન અને હર્ષ સહિત અર્પણ કરનાર
સદૈવતા આભારી સુભ ચિંતક.
સંવત ૧૯૫૫ } હું હું પ્રસિદ્ધ કર્તા.

॥ ૐ ॥

શ્રીગણેશાય નમઃ

પદાલય જુગલ ઝરોखો.

દોહા.

સાંખ સુવન અજ નંદની, પ્રણવો જોરી પાન;
દાન અભિમત દીજીએ, કીજો જન કલ્યાન.

૧

૧ પદ રાગ માં ૬ ચાલેછે. તાલ દીપછંદી તથા ત્રતાલ

“સિંધુની ડાયા. ભૈરવી, પીલુ, કાનરો સીયાનો જિંઝોરી”

(હમકોં છાંડ) ચલે બનમાધુ એ રાગે.

જે જે ગળનન દીન દયાલા, સંકટ મોચન સૂડાલારે ટેક
ગિરજ નંદન સખ જુગ વંદન, સિર ચંદન તન લાલ બનેરે;
સુધ ખુધ નાયક સખ ગુનલાયક, સુખ દાયક જન જો સરનેરે; જેજે ૧
મોદક આરી મૂશક સ્વારી, કર પ્યારી પરસી ધારીરે;
એક રદન ગજ વદન સદન છખી, આલૂશન આભા ન્યારીરે; જેજે ૨
મંગલ દાતા નિજ જન ત્રાતા, કુમતિ નિપાતા દે સુમતીરે;
પ્યારે રામ કામ તમામ સુધારણુ, ગનપતિ દેવ સુનો વિનતીરે. જેજે ૩

૨ (રાગ સોહાનો કાનરો તાલ દીપછંદી.)

“શ્રી રામ વાક્ય ભરત બ્રાતા પ્રતે. સ્થળ ચિત્રકોટ.”

વચન પિતાનો બ્રાતા માનો, ભરત કરે પ્રિય દેશ પયાનો. ટેક૦
કાનન માઈ વસીએ ભાઈ, અવધ નવાઈ શું હાલ થવાનો. વચન ૧
વરસ ચતુરદસ પિતુ આગ્યાવસ, અવસ મુને વનવાસ વસ્યાનો. વચન ૨
અવધે વળસુ મોદે મળસુ, પ્યારે રામ કે છે સ્યામ સીયાનો વચન ૩.

૩ રાગ ઇંઝોટી, તાલ પંજભી ટેકો.

“ સ્થળ પંચવટી, બનભરા પ્રમાણે ગવાયછે. ”

સીયા રામ લખમણ સુખંકારી, વસિયા વન અવધ વિહારી. ટેક૦
પંચવટી પરણુ ત્રણુ છાઈ, રચી પર્યુ કોટી રચી રાઈ. રી;
છળિ કંજ લતા ધ્રુમ ક્યારી. વસિયા વન ૧
એ આરત રાવન આગ્યો, મૃગ રૂપ મારીચ બનાગ્યો રી;
ગયા મ્રગયા કાજ ખરારી. વસિયા વન. ૨
દશ વદન સદન સૂતામાં, બની આગ્યો જોગી બાનામાં રી;
હેરી ગયો જનક દુલારી. વસિયા વન. ૩
સહમન સહીત પ્યારે રામે, આવી અવલોકયું નિજ ધામે રી;
થયા વિકત વિન્યા સકુમારી. વસિયા વન. ૪

૪ રાગ મહાડ તાલ ગજસ.

“ કેમ નાગ્યો પ્યારો કાન એ રાગે ”

“ શ્રી રામ વ્રેહ વાક્ય. લક્ષમણુ પ્રત્યે. ”

હે બંધૂ ! પ્રાણુ પ્રિયા વિન્યારે, મન માઈ મૂળય ટેક૦
દેસ તજે દુખ નવ થયુ રે, વસીયા વનમાં વાસ;
વસુધા પુત્રી વિજોગથી રે, અંતર આજ ઉદાસ રે. મન. ૧
બ્યાકુળ થ્યા વન વન ફિરે રે, જનકી જીવન પ્રાણુ;

ધાયક દીઠો ગીધને રે, આપ્યું પદ નિરવાણુ રે. મન. ૨
 આગે ચાલ્યા અરણુમારે, સવરી મલી સુધીર;
 સંવાદે સુખ સમર્પિંગ રે, પોતા પંખા તીર રે. મન. ૩
 રૂપ બટૂકે રામને. ભેટયા પવન કુમાર;
 પ્યારે રામ સુકંઠનો રે, પૂર્ણ સજ્જ્યો પ્યાર રે મન. ૪

૫ પદ રાગ ૪ માં ચાલેછે. તાલ ત્રતાલ તથા દાદરો.

“લૈરવી, ખંભાત, કાલિંગડો, સોરઠ.”

“ક્યો માનો લંકાપતી રાજ, એ રાગ લૈરવી”

તારા વિનય, વાલી સાનિધ્યે

સુણો વીનતી પતી પ્રિય વાલી, યુધ કરવા ન્હાઓ ન હાલી. ટેક.
 સુગ્રીવ આશ્રિત અવધપતીનો, આગ્યો લડવા ચાલી. સુણો. ૧
 સમરથ સીતા સાહેબ સ્વામી, કાલ રયો રૂપ ભાલી. સુણો. ૨
 બુધમાં જાતાં જયનો જોખમ. ખાવિંદ મનોરથ ખાલી. સુણો. ૩
 વિવધ પ્રકારે તારા વદે છે, કંથતણો કર જાલી. સુણો. ૪
 પ્યારે રામ તે નર જીતે જગતમાં, રામ કરે રખવાલી. સુણો. ૫

૬ રાગ તાલ એજ. “વાલી વચન તારા સમક્ષે.”

પ્રિયા તારા સુનેની સુણુ રાણી, સ્યાણી, સમજ વિન્યા ગજરાણી ટેક.
 ક્ષયર સુગ્રીવ શું કરવાનો, મોતે મત ભરમાણી. પ્રિયા તારા. ૧
 બુધ પડકારો શ્રવણુ સુણીને, ગર ગેડે ગણી હાણી. પ્રિયા તારા. ૨
 કારણ રૂપ રામ કદાપી, સાથે કરે, નૈ સમજણી. પ્રિયા તારા. ૩
 પ્યારે રામ ભાવી ટળે નહી, વાલીએ વાત વખાણી. પ્રિયા. ૪

૭ ધનાશ્રી તાલ ત્રતાલ. “હજ સમરોજે રામ જો રામ.”

જાપ સીયા સુધ કાજ, પવન સુત જાપ સીયા સુધ કાજ. ટેક.
 બિદધી બિદધન કરી લંકામાં, પ્રવેસ્યા કપીરાજ. પવન સુત. ૧
 સીતા ન દીડાં અસૂર સદને, નિમિષ થ્યા છો નારાજ. પવન સુત. ૨
 ભેટ વિભિષ્ણ સંગે થાતા, બિત્તમ પામ્યા ઇલાજ. પવન સુત. ૩
 અશોક વનમાં માજી વિશેષ્યાં, સોભા સુખ ગુણ જાજ. પવન. ૪
 સીસ નમાવી આપ્યો સંદેશો, કુશલ શ્રી રણરાજ. પવન ૫
 પ્યારે રામકે રામ પધારસે, સાથે કીશ સમાજ. પવન સુત. ૬

૮ રાગ કાફીની છાયા તાલ લાવની.

“તર યમુના કે તીર દુશનને બંસી લલકારી એ રાગે.”

“સ્વર્ગ અસોક વાટિકા, શ્રીસીતાજી વાક્ય હનુમાન સમક્ષે.”

પવન સુત અરજી આ મારી, પવન સુત અરજી આ મારી;
 દૈ કરજોડી અવધપતીને, કેજો વિસ્તારી. ૨૬૦
 વાટડી જોતાં દિન વીતે, વાટડી જોતાં દિન વીતે;
 અરરર જોર મે વ્યાધી વધતી, યચનું સી રીતે;
 પ્રાણુ રૈયા દરસનની પ્રીતે, પ્રાણુ રૈયા દરસનની પ્રીતે;
 સુધ લ્યો સ્વામી સત્વર દસ સિર, વરતે વપરીતે;
 આપદાથી લ્યો ઉગારી, આપદાથી લ્યો ઉગારી. દૈ કર ૧
 ગયા કિંમૂ પૂર્વ પ્રીત બૂલી, ગયા કિંમૂ પૂર્વ પ્રીત બૂલી;
 તૃપ મંડલ શિવ આપ ચડાવ્યો, મુજ મતી અનુકૂલી;
 રાત્ર દિન સ્યામ વિન્યા સૂલી, રાત્ર દિન સ્યામ વિન્યા સૂલી;
 દરસ વિજોગે હું દુખીઆરી, દુખ દરીએ દૂલી;

વિપતમાં અબલા વિસારી, વિપતમાં અબલા વિસારી. દૈ કર ૨
 નિવેદો મુજ વતીએ વાણી, નિવેદો મુજ વતીએ વાણી;
 જનક સુતા જોખમમાં કંખે, મીન વિન્યા પ્રાણી;
 પંખ હત પંખી પરમાણી, પંખ હત પંખી પરમાણી;
 તિમેં અનાથ હે પ્રાણનાથ ! હ્યો, દાસી નિજ જાણી;
 નિપટ ન તજીએ નિરાધારી, નિપટ ન તજીએ નિરાધારી. દૈ કર ૩
 એન દિન રેન નહી ચિતમાં, એન દિન રેન નહી ચિતમાં;
 પલ પત્ર કલપ સમાન પ્રમાણુ, આતુર આશ્રિતમાં;
 વિનયથી વદજો છેવટમાં વિનયથી વદજો છેવટમાં;
 વાલમ વિલેમ હવે જો કરસો, પ્રાણુ ન રે ધટમાં;
 તુરત આલ્યાની તૈયારી, તુરત આલ્યાની તૈયારી; દૈ કર ૪
 આવીએ અનુજ સહીત વારે, આવીએ અનુજ સહીત વારે;
 નિશિચર કુળ દળ પ્રબળ સંધારો, તપત ટળે ત્યારે;
 કષ્ટ નષ્ટ આ થશે ક્યારે, કષ્ટ આ નષ્ટ થશે ક્યારે;
 પ્યારે રામ જિમેં ફણી મણી ગતતિમ, વિવ્રખુ આ વારે;
 વીનવું વીર વારી વારી. વીનવું વીર વારિ વારી. દૈ કર ૫

૯ “ (રાગ છિટસો તાલ દીપછંદી સ્થળ અરોહવન) ”

“ હો મો કળને મારી વાત વિસ્તારી એ રાગે ”

પવન સુત અર્જ એ કેના, સ્યામ સુધ લેના, પવન સુત ૦
 જનક તનયા કો જીવન દાન અબ દેના, સ્યામ સુધ લેના. પવન ૦ ટેક ૦
 રૂએ ના અનજલ ગિન મીન જ્યો દીના, ઉદાસી દાસીનેના નીંદ ના રેના. પ. ૧
 દિખાવે દાઠ ભયકારી અસુર આકે, અિપતમેં કોન બિધ અબ જીવકારેના. પ. ૨
 પધારો યાદ કરકે પ્યારકો પ્યારે, તુમારે આવને બિને નાહી ચિત એના. પ. ૩
 ચકોરી ચંદ પ્યારે રામ ત્યોં આહો, દરસકોં તરસતાહે રાત્ર દિન નેના. પ. ૪

૧૦ રાગ કટયાણુ તાલ દાદરો.

“ સ્વામી નાથ સ્વામી નાથ સ્વામી નાથરે. એ રાગે. ”

“ શ્રી રામ સૈન્ય સહીત સુવેલુ બિરાજ્યા, અને હનુમાનજી
ખાનગી રીતે વધામણી દેવા ગયા સ્થલ અશોક બગીચો. ”

નારતિ વધામણી વદે સીયાપ્રતે, આવીઆ શ્રીરામ માતુ આપ વાસતે.ટક.
નિન્યવંત રાજતા સુવેલુ ઉપરે, જીતવા અસૂર અરુપ સંક ના ધરે. મા.૧
મરકટદળપ્રબળ સુમટઅનુજસંગમાં,અસુરઅંગભંગનોડિમંગજંગમાંમા.૨
ધીરધરો ધીરધરો ના ડરો તમે, કટ નષ્ટ થ્યા સમસ્ત જાણો આસમે.મા.૩
માગુંધું રજા હેમાત ! આપીએ મને,આપ કુસંગતાઇ કહું પ્યારા રામને.મા.૪

૧૧ રાગ તાલ ત્રતાલ.

“ ક્ષત્રી કલંક કેમ લેસેરે ” એ રાગે.

“ અંગદ વિષ્ણી વિવાઃ સ્વર્ગ રાવણુ સખા. ”

કહે જાન સાળી વાળી કુમાર, સાંભળ દસમુખ સઠરે;
નાતાદાર પ્રિય તારો ઇંછનાર, સાંભળ દસમુખ સઠરે. ૧
અરે કોણુ એ તું વ્રથા બકનાર, મૂરખ મરકટ ફિટરે;
મારા સામે જોડે વિગર વિચાર. મૂરખ મરકટ ફિટરે. ૨
મુજ પિતા સાથે હતો તારો હેત, સાંભળ દસમુખ સઠરે;
બાલી સખા જાણી આવ્યો અરે ચેત, સાંભળ દસમુખ સઠરે. ૩
સીતા સ્વામી રામ કેરો હું દાસ, સાંભળ દસમુખ સઠરે;
બાલી આવ્યો તૂને કરવા સમાસ, સાંભળ દસમુખ સઠરે; ૪

વાલી સુત થઈ ક્યો તુછ કામ, મૂરખ મરકટ ફિટરે;	
અરે તપસીનો થયો છે ગુલામ, મૂરખ મરકટ ફિટરે.	૫
તેતો લગ્નવી તારી નાત જાત, મૂરખ મરકટ ફિટરે;	
ભલાવાલી કેમ છે કર વાત, મૂરખ મરકટ ફિટરે.	૬
વાલી પાસે જવા થયો તું તૈયાર, સાંભળ દસમુખ સઠરે;	
નીઆં પૂછજે કુશળ સમાચાર, સાંભળ દસમુખ સઠરે.	૭
ફિટ ફિટ ફિટ વ્રથા બોલે બોલ, સાંભળ દસમુખ સઠરે;	
અત્યુ વસ થયો ખલ દિલ હોલ, સાંભળ દસમુખ સઠરે.	૮
હોય પ્રાકૃમ તો પગને ગિદાવ, સાંભળ દસમુખ સઠરે;	
રામ પગે પડ થવાનો બચાવ, સાંભળ દસમુખ સઠરે.	૯
તારો થવા વારો અસુર અકાળ, સાંભળ દસમુખ સઠરે;	
કહી વળ્યા પ્યારે રામ યુવરાજ, સાંભળ દસમુખ સઠરે.	૧૦

૧૨ રાગ ભૈરવી તથા ખંભાત તાલ ત્રતાલ.

“રાવણ પ્રતે મંદોવરી વાક્ય—

સ્થળ સયન જીવન.”

“કથા માનો લકષ્મી રાજ એ રાગ”

હઠ તળેડે લંક ભૂપાલા; કીજે નિજ કુળની પ્રતિપાલા.	ટક.
વિનય કરી પિયા ત્રાસિયા સોંપો, રગુવર દીન દયાલા.	હઠ. ૧
મિથ્યા બલ અભિમાન માનો છો, થાશે હાલ હવાલા.	હઠ. ૨
અરરર પ્રાણપતી કુ મતી ત્યાગો, કાલ તણા પ્રભુ કાલા.	હઠ. ૩
રંડાપાથી મુજને રાખો, હાથે ન કરો બેહાલા.	હઠ. ૪
શ્રેષ્ઠ છછો તો રગુપતી સેવો, પ્યારે રામ કૃપાલા.	હઠ. ૫

રામ તાલ એજ, રાવણુ વાક્ય,

મંદોવરી ત્રયા ભય માને, કહું વાત સૂણી લે એક કાને ટેક.
 સું કરસે એ તપસી બિચારા, આવ્યા છે મરવાને. મંદોવરી. ૧
 ભાલુ કપીએ બદ્ધ અમારો, લાવ્યા છે લડવાને. મંદોવરી. ૨
 હું રાવણુ નરવાનર માટે, જનમ્યો છી જમવાને. મંદોવરી. ૩
 પ્રાણપ્રિયા પ્રતે ભુજ ભલ ભાખ્યુ, પ્યારે રામ બલવાને. મંદો. ૪

૧૪ રાગ એજ મંદોવરી વાક્ય;

લંકાપતી મનેથી વિચારો, વેર રામ સાથે નથી સારો. ટેક૦
 મોટા મોટાના રામે માન ઊતાર્યા, જનક સમાને સંભારો. લં. ૧
 રામ સમોવડ તમે નહી સ્વામી, મિથ્યા માન નિવારો. લંકા. ૨
 રામથી વેર એ મરણુ નિસાની, નિસિયર ને કાં મારો. લંકા. ૩
 પ્યારે રામ કામ સરસે ત્યારે, રામ સમીપે હારો. લંકા. ૪

૧૫ રાગ સીહુનો કાનરો. તાલ દીપછંદી

સ્થલ સમર ભોમી.

“ રામ પ્રે વાક્ય, લછમન મૂઠા ”

બંધવ મારા લછમન પ્યારા, મૂરછા સાગો પ્રાણુ આધારા. ટેક૦
 આમ થવાની હાણી ન જાણી, લાવ્યો હું વનવાસ મુજરા. બંધવ ૧
 આગલથી જો એવું જાણત, વચન હું માનત તાત ન તારા. બંધવ ૨
 શ્રાતા મિલવો દુરલભ ભવમાં બીજો સર્વ મિલે સુત દારા. બંધવ ૩
 પ્યારે રામ રામ રૂદન કરેછે, ઔશધી લાવ્યા વાયુ કુમારા. બંધવ ૪

૧૬ રાગ એજ.

“ મૂરઝાથી લક્ષમણજી જાગત થયા. ”

લક્ષમન જાગ્યા મૂરઝા જાતાં, રગુવર હરખ્યા આનંદ દાતા. ટેક.
બાલુ કપીનો ભય લય પામ્યો, વીર રસે સરવીર સૂઢાતા. લછ. ૧
બુધ બીરંગે બોધા ગરજે, તરજે રાક્ષસ સેન નિપાતા. લછ. ૨
અલ્લલનો મદ મરદન કરતા, ફરતા બાલુ કપીમદ માતા. લછ. ૩
ધ્યારે રામ જય જય શબ્દ ઉચારી, સુર નર રામ તણા જસ ગાતા. લ. ૪

૧૭ રાગ ધનાશ્રી.

“ દુળ સમરોગે રામ એ રામ. ”

લક્ષમન સીતારામ, અવધ આવ્યા; લક્ષમન સીતારામ. ટેક૦
રાવણુ આદિક રાક્ષસ મારી, સારી સુરના કામ. અવધ ૧
સોભે સુંદર પુષ્પ વિમાને, સાથે દુળ અબીરામ. અવધ ૨
આનંદ ઓછા વિસ્વ વિલાસ્યો, જનમી રહી ધૂમ ધામ. અવધ ૩
સુર નર મુનીજન વિવધ વિનોદે, ગાય લીલા ગુણ ગ્રામ. અવધ ૪
ધ્યારે રામ ભવસાગર તરવા, નૌકા શ્રી રામ નામ. અવધ આવ્યા ૫

હોરી “ શ્રી કૃશ્ન લીલા. ”

રાગ સીહાનો કાનરો તથા પીલુ તથા છંડોદી વિગેરે ૬ રાગમાં ચાલેછ.

“ તાલ દીપછંદી તથા ચાલતી ”

લાલ ગુલાલ સુરંગ ઉડાવે, મોહન વ્રજમે ધૂમ મચાવે. ટેક૦
કર પિયાકારી ધારી મુરારી, ધ્યારીપર બારી બરસાવે. લાલ ૧

ખાની ગુલાખી દાની સુહાની, સખિ છતિઆનન પર છિર કાવે. લાલ ૨
ગૂંઘટ ખોલે અટપટ ખોલે, અગ્નીઆં કોં ગર ગલીયા રીજવે. લાલ ૩
જીવન હોરી ખેલ જમાવત, ગાવત પ્યારે જન મન ભાવે. લાલ ૪

(રાગ એજ.)

આલી યમુના કિનારે ન જૈયો, હોરી ખેલે કુવર કનૈયો. ટેક૦
રંગ બિડાવત જલ જલ જોગી, કેશર કુંકમ કીચ મચૈયો. આલી ૧
તક તક મારત હે પિચકારી, કુંજ બિહારી ખેલ ખેલૈયો. આલી ૨
ગ્યાલ બાલ મિત્ર પ્યાલ કરત હે, જાત નહી દેખન મિત રૈયો. આલી ૩
અદ્ભુત કેસ કરત અત્રમેયો, છત્ર અત્ર દાન તહે નંદ છૈયો. આલી ૪
પ્યારે પ્રીતમ મનહર લીનો, ચાહત હોં ચિત ચોર મિલૈયો. આલી ૫

(રાગ એજ.)

પ્યારી રમીએ હોરિ દુલારી, શાગન ખેલ બન્યો દિન ચારી. ટેક૦
ફિર ફિર એશી બેર ન આવે, કુંજન મિત્રયો કુંજ બિહારી. પ્યારી ૧
ભોત કહું કયા બાત બનાઈ, નિમિષ પીયાસેં ન દૂ જો ન્યારી. પ્યારી ૨
નિજ આનંદ મેં આયૂ નિચારો, પ્યારે પ્રીતમ સો મિત્ર પ્યારી. પ્યારી ૩

હોરી રાગ જુંઝોટી તાલ દીપછંદી

“ તાથ કેશે ગજ કો બંધ છોડાયો. એ રામ ”

પ્યારેવજ રાજ રમે રંગ હોરી. જમૂતા તટ ઠાઠ જમ્બોરી. પ્યારો રે ટેક.
સાજ સજ્જઈ ઠાઠે કનૈયા, આઘ ગોપ કિસોરી;
લાલ ગુલાલ અંબીર ઉડાવત કેશર ચંદન ગોરી. પ્યારે ૧
પિચકારી પ્યારે પ્યારી ચન્નાવે, બાદલ રંગ બરસ્યોરી;

અજ્ઞ રંગીલે ખેસ બને હે, સ્યામ સુનેની ગોરી.   પ્યારે ૨
 નીર યુલાખી અંતર આછે, દાલત હે લાલ દોરી;
 છિતિ છમિ રંગ સુરંગ છવાઇ, કુંકુમ કીચ મચ્ચો રી.   પ્યારે ૩
 આનંદ અરસ પરસ ઊપળવત, જમુના જલ જકળે રી;
 પ્યારે રામ કે સ્યામ રસીલે, ફાગન ખેલ રચ્યોરી.   પ્યારે ૪
 ઇતીહોરી.

(છંદ લક્ષીત) “ સ્થળ વ્રંદાવન ” ગોપીકા ગીત.

સરદ પૂનમે નંદ નંદને, રમણ રાસનું રચ્યું કાનને;
 અદ્રસ થૈ મયા ગોપીઓ રયા, વિનય વાકય આ તે સમે કયા. ૧
 વ્રજ જયં વ્રધી નાથ જન્મને, સદૈવ શ્રી વસે વાસ શ્રેષ્ઠ તે;
 અદ્રસ થ્યા તમે ખોજતા અમે, દરસ દાન ઘો સ્યામિ આ સમે. ૨
 સરદ કંજથી સર્સ લોચનો, બ્રુહ કટાક્ષથી ભેદીયા મનો;
 વધ થયા ઇછો વધન કીજ્યે, પ્રગટ દાસીને દર્સ દીજ્યે. ૩
 વિખ જજે વ્રખા રાક્ષસાદિથી, પવન દામની ઇંદ્ર કોપથી;
 ઉપદ્રવો વિશે સાયતા કરી, હરી હવે સૂં આ ધારણા ધરી, ૪
 નહિ જસોમતી પુત્ર શ્રી પ્રભો, અખિત આતમા વ્યાપકં વિભો;
 જગ હિતારથે દૈવ વંદીયા, જદુ કુલોત્પનં હે સખા હયા. ૫
 ભય વડે ગ્રહે ચર્ણુ સર્ણુતા, અવસ તે થયા દુઃખ મુક્તતા;
 કમલ હસ્ત જે ઇંદિરા યહી, મમ સિરે ધરો કાંત તે સહી. ૬
 વ્રજ વધૂ તણી આપદા હરો, ગરવ દાસ્યનો હાસ્યથી પરો;
 ચરણ કિંકરી નિશ્ચિતં ભજે, વદન કંજથી દૂર કાં તજે. ૭
 પ્રણુત દેહીના પાપ નાસનં, ગમન ધેનુમાં શ્રી નિવાસનં;

અહિ સિરે ધર્યા ચરણ પંકજે, મદન હતે હિતે મમે ઉરે સજે. ૮
 કમલ નેત્ર હે । મધુર્વાક્યતા, બુધ જનો મનો સંત મોહિતા;
 લુપ્ત ઘાસીઓ મિષ્ટ વાણીએ, અધર અત્રતે નાથ પાલિએ. ૯
 તવ કથા મૃતં જીવ સાંતિદા, કલમ્બો હરે તાપ આપદા;
 અવળુ મંગલં મોદ દાર છે, કથન જે કરે તે ગિદાર છે. ૧૦
 હસવું નિર્ભયું શ્રેયતા કરે, ચરિત ધ્યાનથી કાર જે સરે;
 કપટિ હે સખા ગુપ્ત ઘાસીઓ, દુખિત ચિંતવે થાય ઘાસીઓ. ૧૧
 વ્રજ્યો ધેનુને પ્રદ આલતા, પદ સરોજથી ચારવા જતા;
 તરણ કાંકરી ક્લેસ આપતી, મમ મતી પતી ખેદ પામતી. ૧૨
 દિવસ અસ્ત તે સ્યામ કેશમાં, સુર્મિ રજ ભર્યા બાલ વેશમાં;
 વ્રજ પધારતા કંજ આનને, દરસતાં છપ્પી પ્રાપ્ત કામને. ૧૩
 અજ અરધિઆ કામના પ્રદં, ધરણિ મંડનં ધ્યાન નાપદં;
 સુખનિધી પદો પદ્મ આસરો, ગિર સ્થલે ધરી તમતા હરો. ૧૪
 રસ સિંગારથી શોકને હરે, અધુર ચૂંબને દેણુ સુર ભરે;
 સુખ ન અન્યથા ચિત્ત રાચિએ, રદ સુધા પિયા પાન જાચીએ. ૧૫
 વ્રજ પતી વને જાઓ જે સમે, ક્ષણ જુગો તુલે માનતા અમે;
 દરસ શ્રીમુખં કામ એ ગણું, જડ વિધી વ્રથા આપિ પાપણું. ૧૬
 પતી સુતો સગા ભાષ ત્યાગિયા, અચ્યુત આપની સર્ણુ આવિયા;
 તવ ગતી લખી નાદ મોહિતા, રજનિ મોતજે કોણુ જોષિતા. ૧૭
 રહસ હાર્ય તે મદનતા ભર્યું, હસિત આનને ચિત્તડું હર્યું;
 રિદ્યમાં રમા ચિન્દ આ વર્યું, દરસને અમે મનડું હર્યું. ૧૮
 વ્રજ જનો દુખો દૂર દર્શને, દરસ મંગલં સર્વ વિસ્વને;
 જન અરોગ્યતા જાણતા વિધી, સુખ નિમત્ત દો નાથ ઔશધી. ૧૯
 કહણુ મમે ગિરે પાદ પદ્મને, સર્વે સર્વે ધરે ધ્રુજતા મને;
 અટન કાનને કાંકરી દમે, જીવન જીવ એ બ્રાંતિમાં ભમે. ૨૦

ધત્યાદિ ગોપિકા ગીત શ્રવણ કરતા.

પ્રગટ પ્રેમથી શ્રી પતી થયા, દુખ વિન્નેગ ના સર્વથા ગયા;
 સુખ થયા મુખે જન્ય ના કયા, તરણિ સ્યામના સર્ણુમાં રયા. ૧
 રાવન ગોપિકા ગીત નામનો, રચિત ભાવર્થો પ્યારે રામનો;
 શ્રવણ ચિંતવે ગાન ધ્યાનતા, સદ્ગતી થતી પ્રાપ્ત મોહતા. ૨

રાગ કંટ્યાણુ તાલ ત્રતાલ.

“દશા આ સી થઇ મારી. એ રાગે ”

“દોઢ ત્રતાલમાં ચરણ ચાર કડી આલાપમાં અને
 ઉપરની બે કડી ત્રતાલ ”

તજ ગ્યા સ્યામ સુખકારી, તજ ગ્યા સ્યામ સુખકારી
 વિન્યા વ્રજ રાજ દુખીઆરી. ટેકો
 આલી અકલામણુ તણે, આવ્યો અંત ન પાર;
 ખિલખા ભવમાં વીણવા, લાલ વિન્યા લાચાર.
 પ્રીતમ નાચ્યા પ્રીતુ પારી, કહૂં સુખડા સૂં સંભારી. તજગ્યા. ૧
 વ્રંદાવનની કુંજમાં, પ્યારે પૂરી આસ;
 રાસ રમાડ્યા રંગસું, વિધ વિધ કરી વિલાસ;
 જોડી કુખળ સંગે જરી, વીસારી રાજ વ્રજ નારી. તજગ્યા. ૨
 સુંદર વરના સંગમાં, ઊર વધતો આનંદ;
 હાસ વિલાસેં નિરખતા, નેણે નંદન નંદ;
 ગયા વ્રજ અંદ વીસારી, કટારી પ્રેમની મારી. તજગ્યા. ૩

મોહન સાથે માણવા, હામ્ હતી હજાર;
 પ્યારે રામ પ્રકાશીએ નટવર નંદ હુલાર;
 દરસ દિયો કુંજ વિહારી, પોકારી વીનવે પ્યારી. તજગ્યા ૪

સાતવાર તાલ દીપછંદી તથા ત્રતાલ રાગ કાફી.

“ રાધે રીસ તને એ રાગે ”

મોવન ગ્યા મેલીરે. મોવન ગ્યા મેલી ટકો
 આદીને અકલાઉ આલી, કાલી કુચ્છન બાલી, મોયા વનમાલીરે. મોવ ૧
 સોમે સ્નેહ વધ્યા કુચ્છનમાં, વિસારી વજ વામા, સુંદર સ્યામારે. મોવ ૨
 મંગલ પ્રીત પુરાણી ન પારી, માયા મોહ ઉતારી કુંજ વિહારીરે. મોવ ૩
 ખુધે બહુ નામી હજુ નાવ્યા, વેરણુને વિરમાવ્યા, બાન ભુજાવ્યારે. મોવ ૪
 ગુર ગોકુળમાંગલરાતા, રોતાધ્રગ થ્યા રાતા, દિલ વિત્ત ખાતારે. મોવ ૫
 સ્ફરવો મે વ્યાધી તાવે, નટવર વજમાં નાવે, કોણ મનાવેરે. મોવ ૬
 મંદનસીય ગયા મુજબાગી, ભેટયા સ્યામ સુહાગી, અતી અનુરાગીરે. મોવ ૭
 પ્યારે રામ પ્રમોદ પ્રકાસ્યુ, હૈડે હર્ષ હુલાસ્યું, કષ્ટ વિના સ્યુરે. મો ૮

દોહા.

એન નહી દિન રેનમેં સજની બિન ધ્રજ રાજ;
 જીવન જાને જીયફી, ગોવિંદ ગરિય નિવાજ. ૧
 ખટ રત ખૂબી ખૂબ હે, પ્રીતમ નહી મુજ પાસ;
 કૃશ્ન ચંદ આનંદ બિન, હિયમેં મંદ હુલાસ. ૨
 દિલ રંજન દરસાઇએ, સુંદર સ્યામ સ્વરૂપ;
 ભૂધર બવન પધારીએ આઈ સરદ અનૂપ. ૩

છંદ સારસી “હરીગીત અનુસારે”

“ખટ રતુ વર્ણવ સાથે પધારવા પ્રાર્થના”

સરદ હિ સુહાધ, ધ્રુમ લતાધ, છિતિ છવાધ, સર્વદા;
 સસિ સીતલાધ, સુખ સવાધ, ઘોસ આધ, પર્વદા;
 સખકોં સુખાધ, હમ ચિલાધ, નાથ નોંધ, દાજીએ;
 ઇનરત કૃપાલા, કૃશન કાલા, નંદલાલા, આજીએ, જી નંદ. ૧
 બદ્રિ કેદારા, હિમ રતારા, નગ તુષારા, દર્શિયં;
 જન બસન બારા, ઠંડ ટારા, સાજ સારા, પર્ણિય;
 પ્રીતમ સિધારા, વ્રહ્મજારા, તન હમારા, ના જીએ;
 ઇનરત કૃપાલા, કૃશન કાલા, નંદલાલા, આજીએ. જી નંદ. ૨
 શશિરં સપાટં, લિખ લિલાટં, અજ ગિયાટં, મોહિકોં;
 સુખિઆ મિરાટં, હમહીજાટં, પ્રેજપાટં. દેહિકોં;
 દંપતિ સુકાઠં, બસન પાટં, સજ સુધાટં, છાજીએ;
 ઇનરત કૃપાલા, કૃશન કાલા, નંદલાલા, આજીએ. જી નંદ. ૩
 રતુરાજ પાધ, જન બધાધ, બનહરાધ પલ્લવી;
 રવ કોકિલાધ, મોદ દાધ, અંબરાધ રક્ષવી;
 તિય તરણુ તાધ, કંત આધ, તન બનાધ, સાજીએ;
 ઇનરત કૃપાલા, કૃશન કાલા, નંદલાલા આજીએ. જી નંદ. ૪
 શ્રીખમ સુધારી, જલ કુચારી, જૂથ નારી, મંજન;
 પિય સંગ પ્યારી, તન સિંગારી, દિલ દુલારી રંજન;
 મમ માર મારી, મિન પિયારી, હીય હારી, લાજીએ;
 ઇનરત કૃપાલા, કૃશન કાલા, નંદલાલા, આજીએ. જી નંદ. ૫
 બરખા હિલોરં, જલદ જોરં, કં કિસોરં બર્ણિયં;
 અપલા અકોરં, શબ્દ, મોરં, ગગન ગોરં, ગર્જિયં;

દાદુર સોરં, ગુંજ બોરં, કંજ કોરં, રાજ્યો;
 ધનરત કૃપાલા, કૃશ્ન કાલા, નંદલાલા, આજ્યો. ૭ નંદ. ૬
 રત અંત ધારે અજ પધારે, નંદ દુલારે, ખ્યારસોં;
 જન કાજ સારે, દુખ નિવારે, ખ્યાર પારે નારસોં;
 દુખે ન ન્યારે નિમખ ખ્યારે, રામદારે, આજ્યો;
 ધનરત કૃપાલા, કૃશ્ન કાલા, નંદલાલા, આજ્યો. ૭ નંદ. ૭

છપથ છંદ.

સદન પધારે સ્યામ, કામ પૂરન મન રંજન,
 જન વસલ પ્રજ રાજ, રાજ ખલ દલ યમ ગંજન;
 પ્રજ જન કરન વિહાર, હાસ મન મોદ બદાવન;
 બન બિહારી સુખ કંદ, રંદ જગ દંદ નસાવન;
 પ્રજ ચંદ કૃશ્ન આનંદ ધન, ખ્યારે રામ કારન કરન;
 જન અસરન સરન અનાથ કે, પ્રણત પાલ તારન તરન. ૧

(શિખરણી છંદ.)

“ મન પ્રતે જોધ. ”

અગા બૂના મોજ, વલિ નમ સરોજ જગ ગતી;
 પિતા માતા બ્રાતા, સકલ વિણ સાતા તજ રતી;
 નદી સંગે આવે, પ્રિય સુવદની દ્રવ્ય સદને;
 શિવોલં સોલંવા, રટ શિવ હરે રામ વદને. ૧
 કરે છે સૌ પ્રીતી, પ્રગટ જગમાં સ્વારથ થકી;
 પ્રથા મોલો પ્રાણી, અજબ વિરહ્યો નાટક નકી;

નિહાલો નેણીથી, અસલ પરખો પૂર્ણ પદને;	
શિવોહં સોહંવા, રટ શિવ હરે રામ વદને.	૨
શરીરે વ્યાધીની, જીતપતિ થતાં કાંઈ ન બને;	
અગાજીથી ચેતો, નિગમ વચને કાર્ય કરને;	
જમો આવી જાણે. અકબક બકે ખોલ રદને;	
શિવોહં સોહંવા, રટ શિવ હરે રામ વદને.	૩
મનો હર્તા દાસે, કદલિ વિટપે મોહિત કરે;	
અછાધો પત્રોથી, કહિં નહિ અડે સાર નજરે;	
મના કર્સે દર્સે, જગત રચના જૂઠ્ઠી તદને;	
શિવોહં સોહંવા, રટ શિવ હરે રામ વદને.	૪
બદ્ધ પ્યારા લાગે, વિપય સુખ મોયો નિસિ દિને;	
મહા મોંઘા મૂલો, મનુશ તન હારે રતનને;	
પતંગાદી પેટે, વિપય લુપ્તે હાણુ બદને;	
શિવોહં સોહંવા, રટ શિવ હરે રામ વદને.	૫
ગણા ગોંધા ખાધા, ભવ અરણ્યમાં ખૂબ ભટકયો;	
હજૂ તું નૈ હાર્યો, વિરથ કરમે અંધ અંટકયો;	
હવે વાલા વેલો, નુરત સુરતે હેર હદને;	
શિવોહં સોહંવા, રટ શિવ હરે રામ વદને.	૬
કહ્યું પ્યારે રામે, વિનયથી ગણીવાર મનવા;	
તથાપી નૈ માને, તરક કરતો તું નિત નવા;	
અરે પૂર્ણાનંદે, વરત વરજી મોહ મદને;	
શિવોહં સોહંવા, રટ શિવ હરે રામ વદને.	૭

(દેખતો તાલ દીપછંદી.) રાગ

“ ગુલાબી ચંપ કુલોંદી. એ રાગે ”

ગુમાના અંગ ગોરે કા, બિલોના જ્યોં કથા બારી;
પતંગી રંગડી ખૂબી, બની સોમા દિના ચારી.

૨૬૦

ઘટા જ્યોં ધૂમ્ર કી છાઈ, બિડી જાવે ઘડી પદમે;
સરીતા તીર ધ્રુવે ઢાડે. બહાલે જાવગી ધારી.

ગુમાના. ૧

તજ દે માનકોં બંદા, કયા લે આવરા માની.

ખરીદે ચોરકા સોદા, બજારો મેં ન બેપારી.

ગુમાના. ૨

સકોચી મુટ્ટીકા આયા, બિચારી દેખાએ પ્યારે;

પસારે હાથ જાતાહે, બજારે કૃશ મોરારી.

ગુમાના. ૩

દોહડા.

“ રથક સગય અને નામ નિરૂપણ ”

પ પ ૯ ૧
સર સર રસ સસિ જ્યેદ વિદ, મુનિ તિથિ જીવ મિત્રાપ;
કમલ ગ્રામ અભિરામ મેં, નિરચિત હરી પ્રતાપ.

૧

ઝાઢેર ખબર.

અમારા મિત્રમંદલ મારફતે પ્રસિદ્ધ થયેલા પુસ્તક નામાંક.

કિંમત રૂ. આ. પા.

૧ પદાલય પ્રથમ ઝરોખો	૦—૪—૦
૧ દેવાવિલાસ ભાગ પ્રથમ.	૦—૪—૦
૧ દેવાવિલાસ ભાગ બીજો.	૦—૩—૦
૧ પદાલય જુગલ ઝરોખો.	૦—૩—૦
કિંમત સવાઈ પોસ્ટજ	૦—૦—૯

ઉપર લખ્યા પુસ્તકો હરીહરાદિક કીરતી કલોલ પદ જુદા જુદા રાગ તાલ સ્વરથી તેમ પ્રસ્તાવી છંદો જુદી જુદી જાતના પિંગલાનુસારે જેને વિશે શાંત શ્રજુગારાદિરસ શબ્દ સૌંદર્યતા મનરંજનકાવ્યનો સમાવેશ કરેલો છે તે; હે સુચ જનો! સ્વીકારી અનુભવાનંદ લેવા કૃપા કરશો સામગ્રી ખરીદ કરનારને કમીશન મળશે માટે પત્રદ્વારાએ અનુભવી થવા કૃપા કરવી.

કચ્છજી નગર ઓ “સરસ્વતી શૃંગાર” ઓફીસ.
મળવાનાં ઠેકાણાં.

શોની હુગરસી વિશ્રામ	કચ્છ ભોળાએ
હા. વીરજીવા લખમસી	કચ્છપત્રી.
રાજગોર કાનજી જેઠા	કચ્છપત્રી.
રાજગોર લધા ધનજી	કચ્છવાંકી.
દેવે જટાશંકર દામોદર	કચ્છ ખેરાળો.

ઉપર લખેલા ઠેકાણેથી રોકડી કિંમતે મળશે.

